

Katedra oděvnictví - KOD

Vedoucí katedry: prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs

Kontaktní osoba: Ing. Petra Komárková, Ph.D.

Budova E3, 1. patro

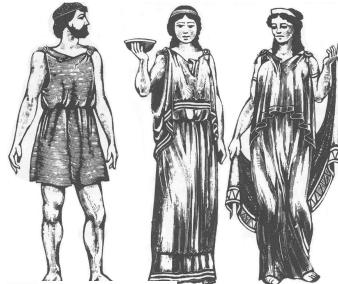
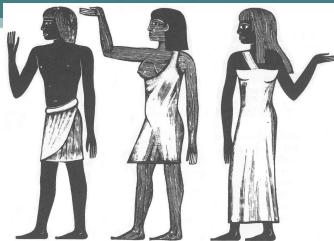
TEXTILNÍ TECHNOLOGIE II

ODĚVNÍ VÝROBA

Technická příprava výroby

Konstrukční příprava výroby

Technologická příprava výroby

Proč se oblékáme

- **Potřeby biologické a materiální** - příjemnější a bezpečnější život
- **Potřeby společenské a estetické** - symbolické vyjádření, uplatnění výtvarného názoru i důkaz nadřazenosti vládnoucích tříd
- Lidské tělo se za tisíciletí příliš nezměnilo, lišil se však a liší:
 - použitý materiál,
 - technika,
 - střih,
 - vkus

Oděvní výroba

- TECHNICKÁ PŘÍPRAVA VÝROBY
 - Konstrukční a modelová část
 - Technologická část

- DESIGN A VÝVOJ NOVÝCH VÝROBKŮ

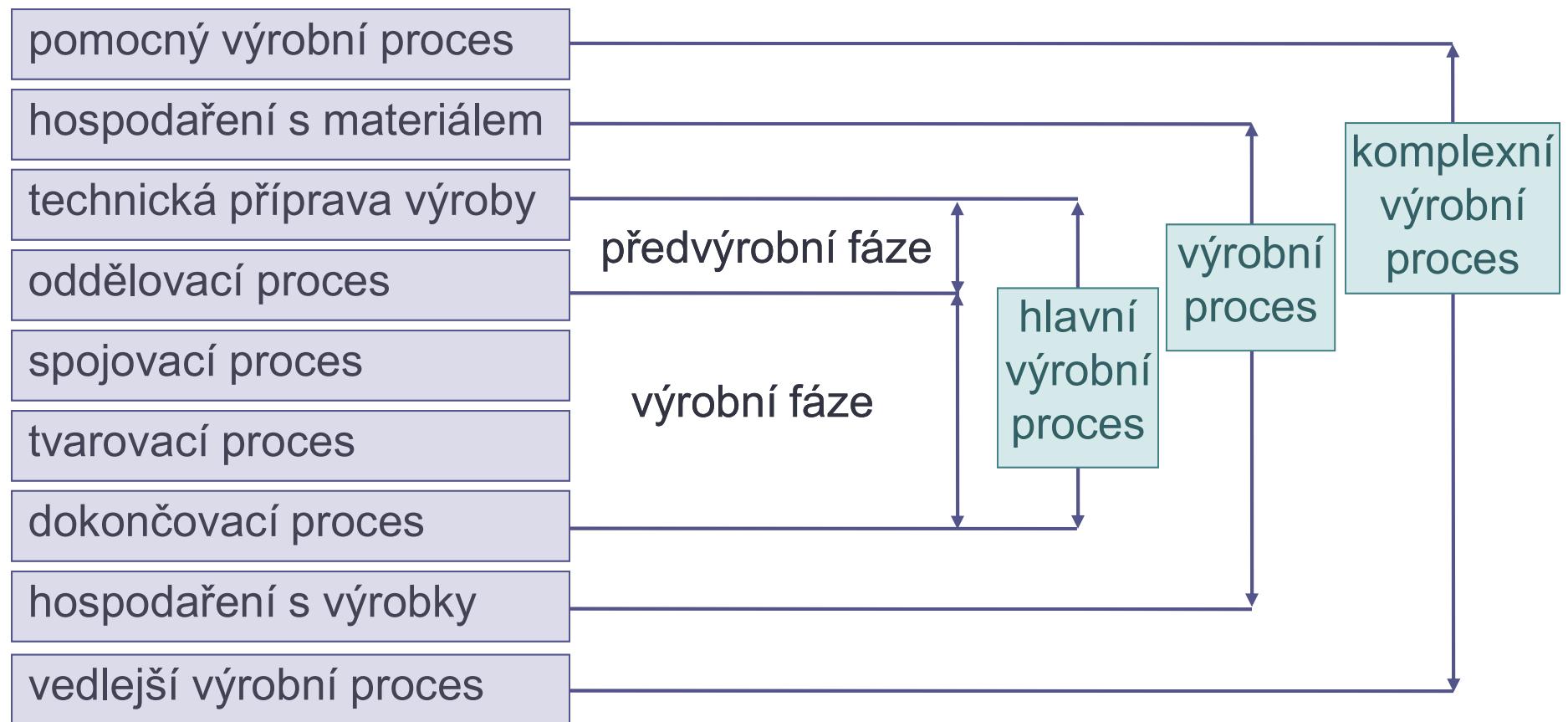
- ORGANIZACE VÝROBY
 - Organizace výrobního procesu
 - Hospodaření s materiélem

- VÝROBNÍ PROCES
 - Oddělování
 - Spojování
 - Tvarování
 - Dokončování
 - Adjustace

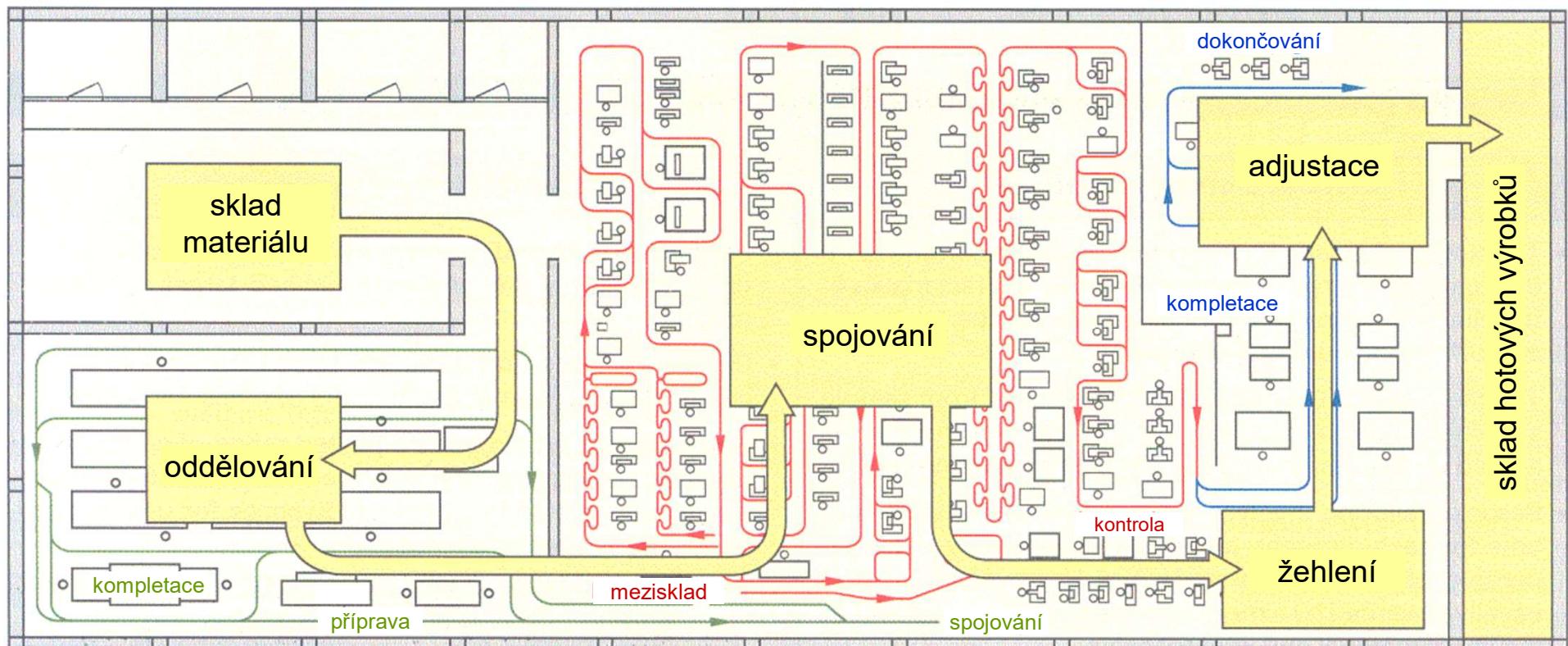
- ODĚVNÍ MATERIÁLY

- STROJE A ZAŘÍZENÍ

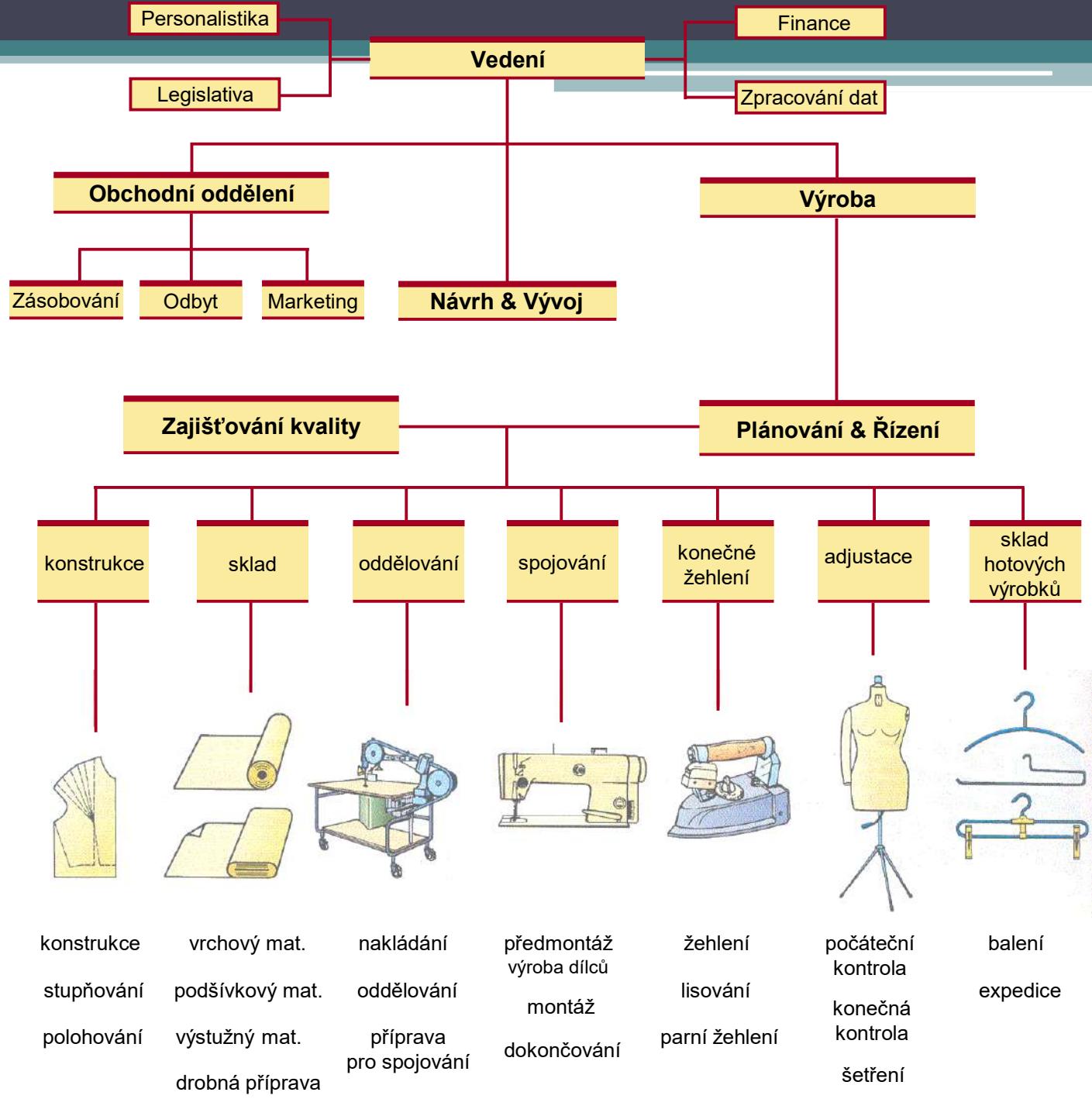
Výrobní proces v oděvní výrobě

Výrobní tok v oděvní výrobě

Organizace oděvního podniku

Oděvní průmysl

- Zakázková výroba – malé podniky

- Konfekční výroba – větší a velké podniky

Oděvní průmysl

KONFEKČNÍ (průmyslová) výroba je rozdělena dle:

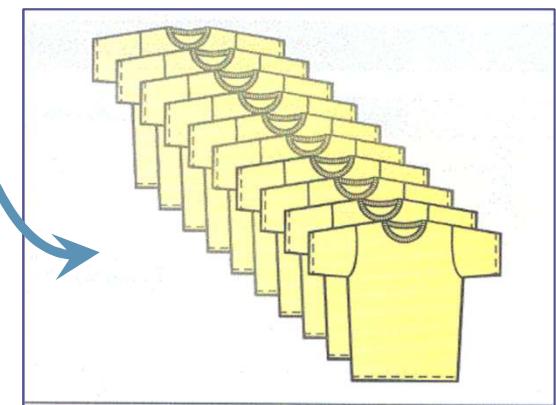
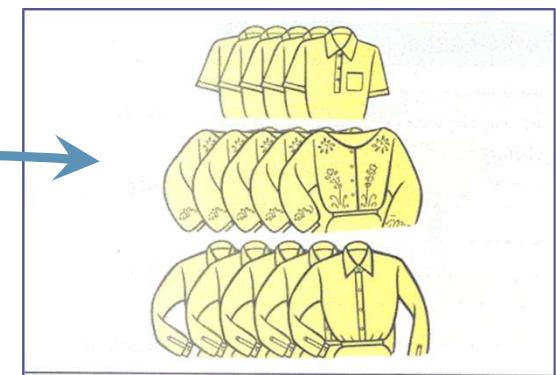
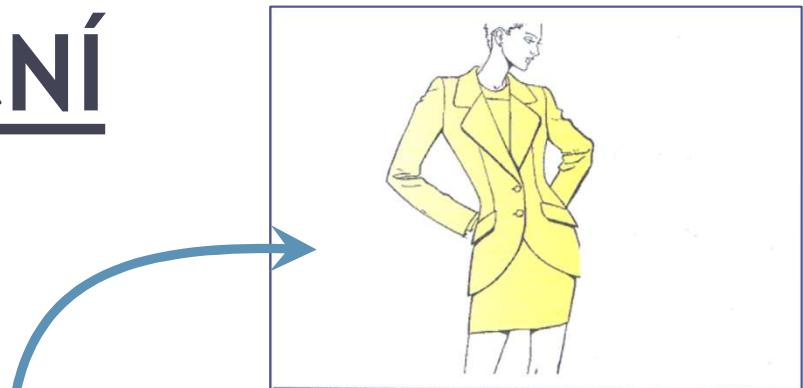
- **Cílové skupiny** (dámské, pánské a dětské oděvy)
- **Použití** (spodní prádlo, svrchní oděvy, stahovací prádlo, pracovní oděvy a sportovní oděvy)
- **Materiálů** (tkaniny, metrážové pleteniny, bezešvé pleteniny)

ZAKÁZKOVÁ výroba se dělí dle sortimentu:

- Pánské krejčovství
- Dámské krejčovství
- Svrchní oděvy
- Spodní prádlo

Systémy v KONFEKČNÍ oděvní výrobě

- **Typy výrobních systémů**
 - INDIVIDUÁLNÍ ZAKÁZKOVÁ VÝROBA
 - každý výrobek je vyroben pouze jednou (made-to-measure = **Měřenka**)
 - SÉRIOVÁ VÝROBA – pro větší, ale stálé množství stejných výrobků (halenky, sukně)
 - HROMADNÁ VÝROBA – nepřetržitá výroba velkého množství stejných výrobků (trička, pracovní kalhoty)

TPV - TECHNICKÁ PŘÍPRAVA VÝROBY

- **Předvýrobní etapa** hlavního výrobního procesu
- Zajištění organizačních a technických prací
- Nevýrobní, ale velmi důležitá
- Na kvalitě TPV závisí *kvalita výsledného oděvního výrobku*, který musí mít požadovaný tvar a funkční vlastnosti
- Zajišťuje úspornost výroby

Hlavní úkoly TPV

- 1) Tvorba ***prodejní kolekce*** + její ***kalkulace***
- 2) Příprava ***technické dokumentace*** pro výrobní proces
- 3) Zabezpečení ***efektivní výroby***

Ficha Técnica - Audaces						
Referência	Camiseta Meia Malha	Estilista:	Ricardo			
Descrição:	Baby look meia malha listrada em tons de azul	Data:	31/08/2015			
Tecidos						
Referência	Descrição	Responsável	Qty	UM	Custo Unitário	Custo de Produção
Meia malha lisa	100% algodão	Malhas Brusque	0,020	kg	23,00	0,46
Botão Transparente	Botão de Plástico transparente	Tecnoblu	3	und	0,05	0,15
Cordão com Laço		Armarinho SSA	0,90	M	1,00	0,90
Meia Malha Listrada	98%algodão 2%Elastano	Tecidos Brusque	0,180	kg	12,00	2,16
						Total R\$: 3,67
Aviamentos						
Referência	Descrição	Responsável	Qty	UM	Custo Unitário	Custo de Produção
Linha			20	M	0,01	0,20
Botão Transparente	Botão de Plástico transparente	Tecnoblu	3	und	0,05	0,15
Cordão com Laço		Armarinho SSA	0,90	M	1,00	0,90
Meia Malha Listrada	98%algodão 2%Elastano	Tecidos Brusque	0,180	kg	12,00	2,16
						Total R\$: 3,41
Processos						
Referência	Descrição	Responsável	Qty	UM	Custo Unitário	Custo de Produção
Costura		Terceirizado	1	Peca	3,00	3,00
Bordado	No lado esquerdo do peito	Bordados Figueira	1	und	2,50	2,50
						Total R\$: 5,50
						Custo Total R\$: 9,37

Rozdělení TPV

PODLE ČASU

- Před kontrakty
- Po kontraktech
- Výrobní

PODLE OBSAHU

- Modelová a návrhová tvorba
- Konstrukční tvorba
- Technologická tvorba

Kontrakty: Smlouvy, které sepisuje výrobce se zákazníkem

Modelová a návrhová tvorba - Zpracování nabídkových kolekcí

- Kolekce = nabídka pro zákazníka
- Kolekce = soubor jednotlivých modelů
- Zaměření kolekce
 - využití (casual, sport...)
 - zákazník (cena, kvalita, věk...)
- Musí respektovat nové módní trendy – směr udávají módní návrháři, módní časopisy a katalogy, veletrhy a výstavy, textilka, firmy s obchodním jménem
- Sezóny: jaro – léto,
 podzim – zima
- 12 měsíců od počátku návrhu k prodeji

Rok ve firmě

Září 2023	Říj	List	Pros	Led 2024	Ún	Bře	Dub	Kvě	Čer	Čnec	Srp	Září	Říj	List	Pros
--------------	-----	------	------	-------------	----	-----	-----	-----	-----	------	-----	------	-----	------	------

materiálový
veletrh

Kolekce
Podzim/Zima 2024/2025

oděvní veletrh
Výrobní plán Léto 2024

- Premiere Vision
- Moda In
- Interstoff Frankfurt
- Idea Biebla
- Idea Como
- Prato Expo
- Ispo
- Techtextil
- Styl

materiálový
veletrh

Kolekce
Jaro/Léto 2025

oděvní veletrh
Výrobní plán Zima 24/25

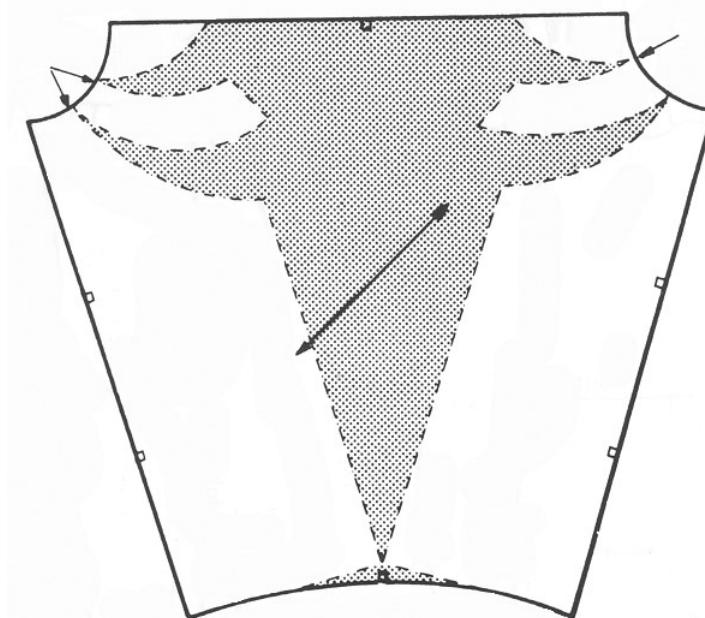
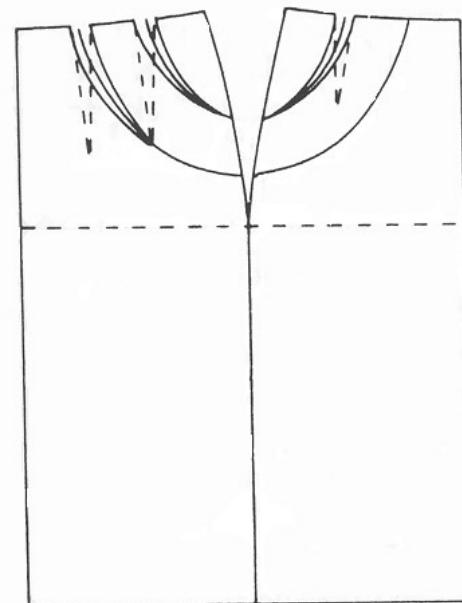
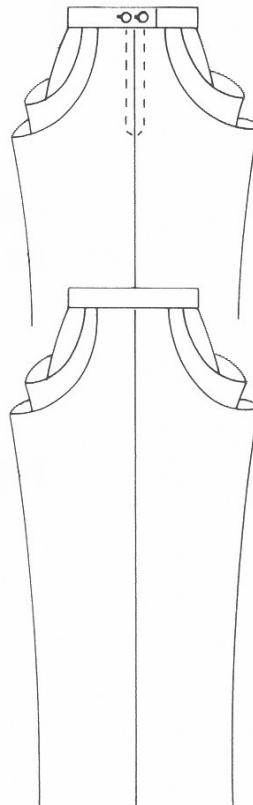

Kolekce
Podzim/Zima 2025/2026

Ekonomické vyhodnocení nabídkových kolekcí

- Vyhodnocení kolekce ekonomickou komisí
- Hodnotící hlediska:
 - ✗ Výtvarný a estetický vzhled
 - ✗ Funkčnost
 - ✗ Konstrukce
 - ✗ Technologičnost (způsob průmyslového zpracování)
 - ✗ Cena, rentabilita výrobku
- Vypracování **cenové kalkulace modelu** pro ekonomickou komisi
 - ✗ Na základě návrhu modelu
 - ✗ Výrobní režie (spotřeba energií apod.)
 - ✗ Nutno znát časovou (**díky normování**) a mzdovou náročnost – **mzdová kalkulace**
 - ✗ Normy spotřeby materiálu (veškerého) – **materiálová kalkulace**

Konstrukční a modelová příprava

- Cíl \Rightarrow dokonalý střih na daný návrh modelu
- Základní střih vytvořen na základě tělesných rozměrů.
- Jde o zobrazení prostorového útvaru lidského těla s nejednotností tvarů a rozmanitým zakřivením do plošného útvaru.

Konstrukce střihu oděvů

- Konstruování střihů oděvů vyžaduje znalosti z několika různorodých oblastí (základ vědních disciplín)
 - Znalosti o lidském těle (anatomie)
 - Způsob měření lidského těla
 - Znalost metody a postupu konstruování (matematika, deskriptivní geometrie)
 - Nauka o oděvních materiálech
 - Znalost technologie výroby oděvů

Tvarotvorné soustavy organizmu lidského těla

- Pro konstrukci oděvních výrobků, jejichž rozměry a tvar musí odpovídat rozměrům a plasticitě lidského těla je nutná znalost **plastické anatomie**, především tzv. **tvarotvorných soustav** organizmu člověka.
- *Tvary lidského těla jsou vytvořeny soustavami:*
 - *kosterní,*
 - *svalovou,*
 - *kožní.*

Soustava kosterní

Kostra (*skelet*) je pasivním ústrojím pohybu, tj. tvoří pevný substrát, na němž svaly jako aktivní pohybové ústrojí vykonávají pohyby.

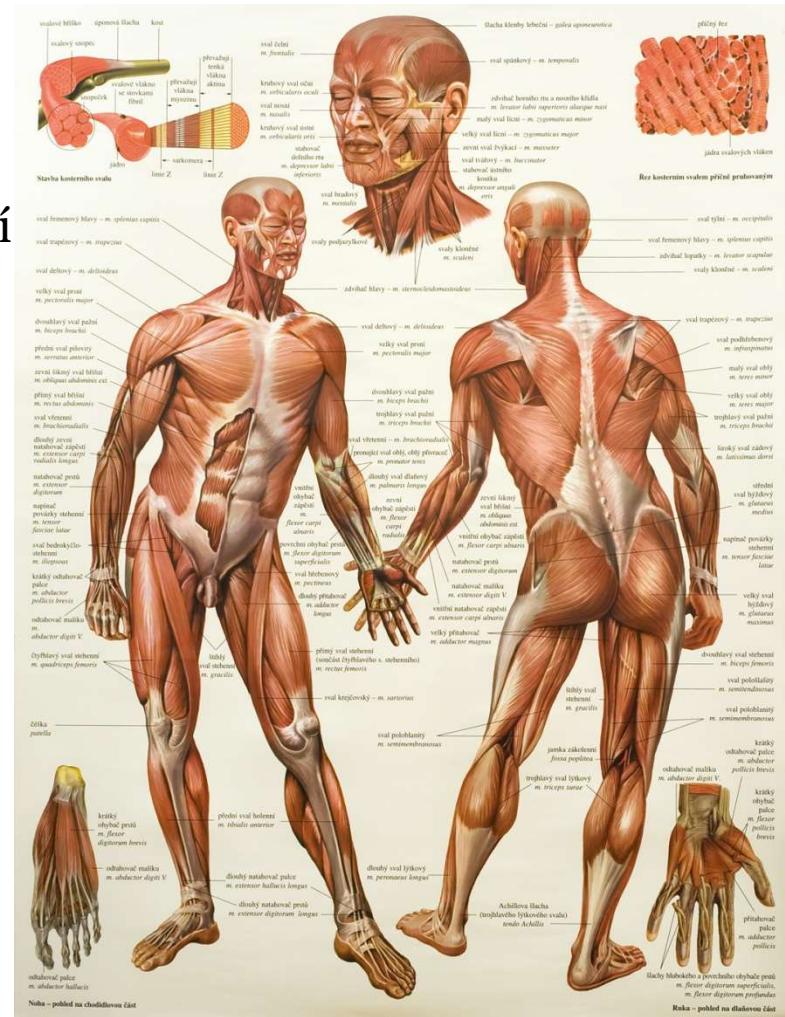
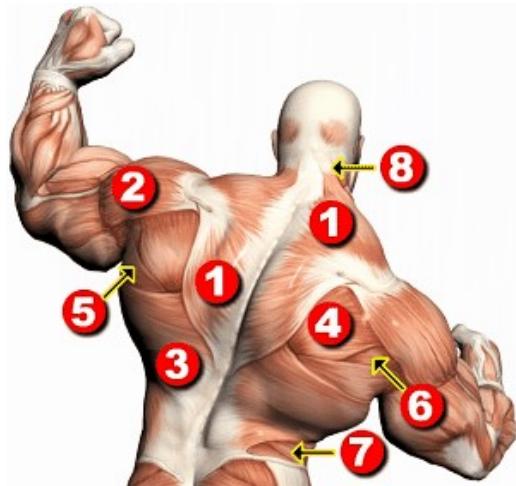
Určuje délkové a šířkové rozměry lidského těla, jeho dvoustrannou symetrii, proporce, tvary těla.

Tvar páteře charakterizuje
držení těla

Soustava svalová

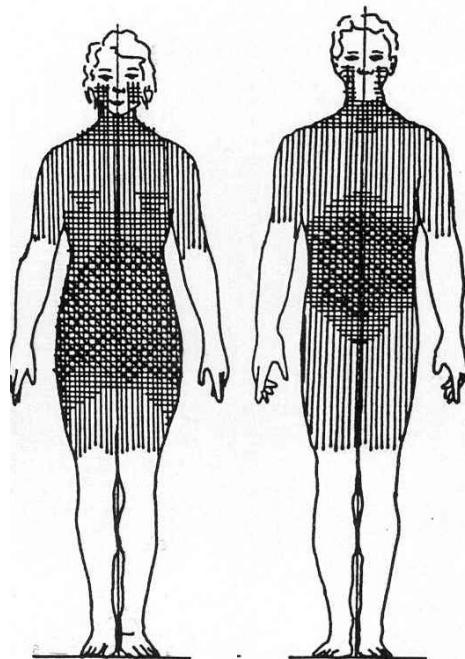
- Svalová soustava ovlivňuje **obrysy tvarů** jednotlivých částí těla.
- Svaly se podílejí asi 40% na hmotnosti.
- Živá svalová tkáň je v neustálém stavu napětí a uvolnění a tak jednotlivé svaly vytvářejí **tvarové obměny**.
- V lidském těle je asi 600 svalů. Ve vztahu ke konstrukci oděvu mají význam z dynamického hlediska **svaly povrchové**.

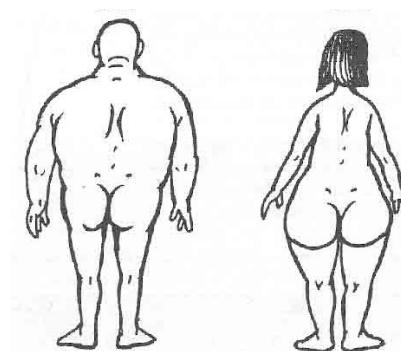
Soustava kožní

Z hlediska konstrukce střihu oděvu je zejména důležitá plastická funkce kůže, neboť zaobluje povrch těla a vyrovnává řadu prohloubených míst, ploch, rýh a hrbolů na lidském těle.

Rozložení tuku v těle není rovnoměrné, ale vytváří tukové polštáře.

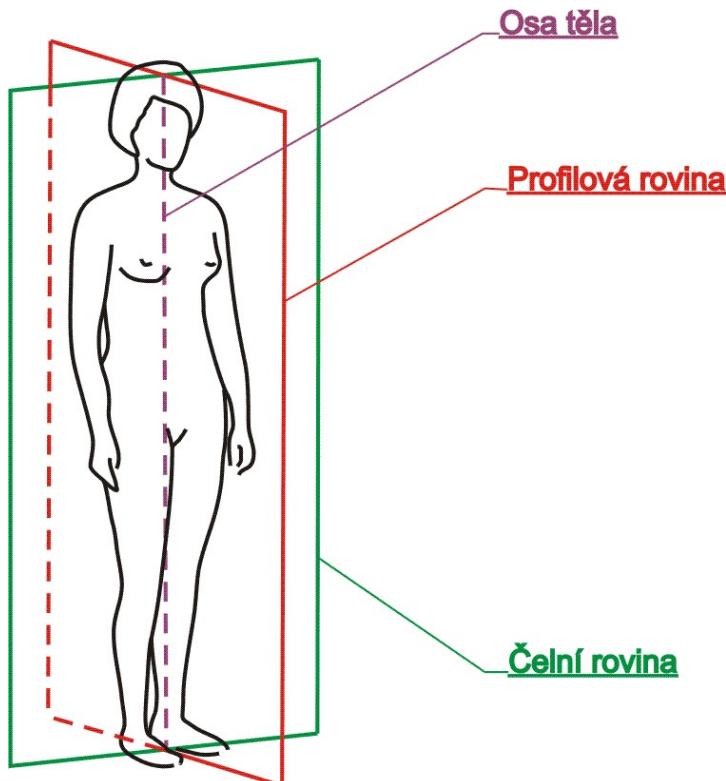

Základní rozdíl v siluetě muže a ženy spočívá **v poměru šířky páneve k šířce ramen**, jenž je u muže převážně opačný než u žen

Orientace na lidském těle

Lidské tělo je trojrozměrný útvar a je členěno pomocí **rovin** na určité části.

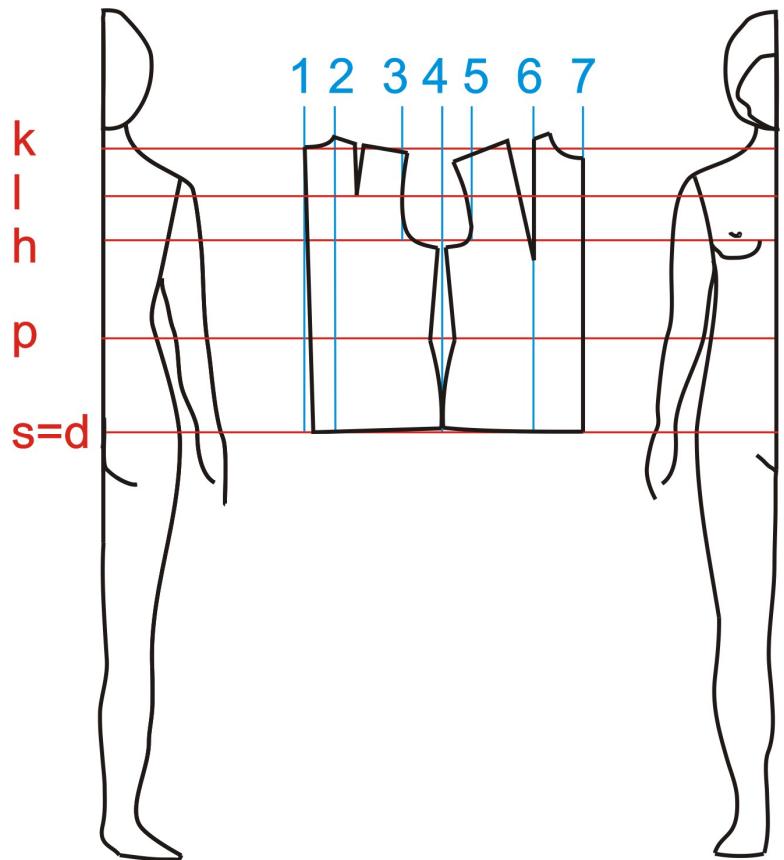
Konstruktér musí převádět trojrozměrný lidský útvar na dvojrozměrný a při této transformaci **zachovat lidské proporce**.

Je tedy důležité identifikovat na povrchu těla určitý **systém rovin, přímek a bodů**, které umožní lepší orientaci na lidském těle a následně i v konstrukci oděvu.

Konstrukční síť pro vykreslení 2D konstrukčních dílů:

- vykresluje se pouze **pravá strana** (*dle profilové roviny*)
- **rozdílná** konstrukce pro **PD** a **ZD** (*určuje čelní rovina*)

Označení konstrukčních přímek pro horní část těla

Horizontální konstrukční přímky

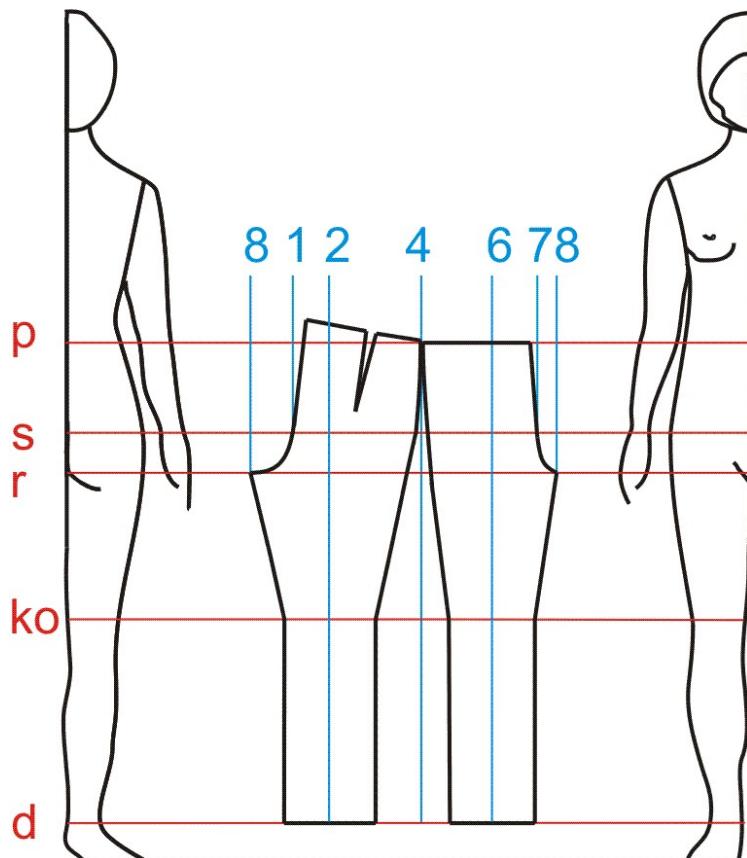
- k ... krční přímka
- l ... lopatková přímka
- h ... hrudní přímka
- p ... pasová přímka
- s ... sedová přímka

Vertikální konstrukční přímky

- 1 ... zadní středová přímka
- 2 ... boční krční přímka
- 3 ... zadní průramková přímka
- 4 ... boční přímka
- 5 ... přední průramková přímka
- 6 ... prsní přímka
- 7 ... přední středová přímka

Označení konstrukčních přímek pro dolní část těla

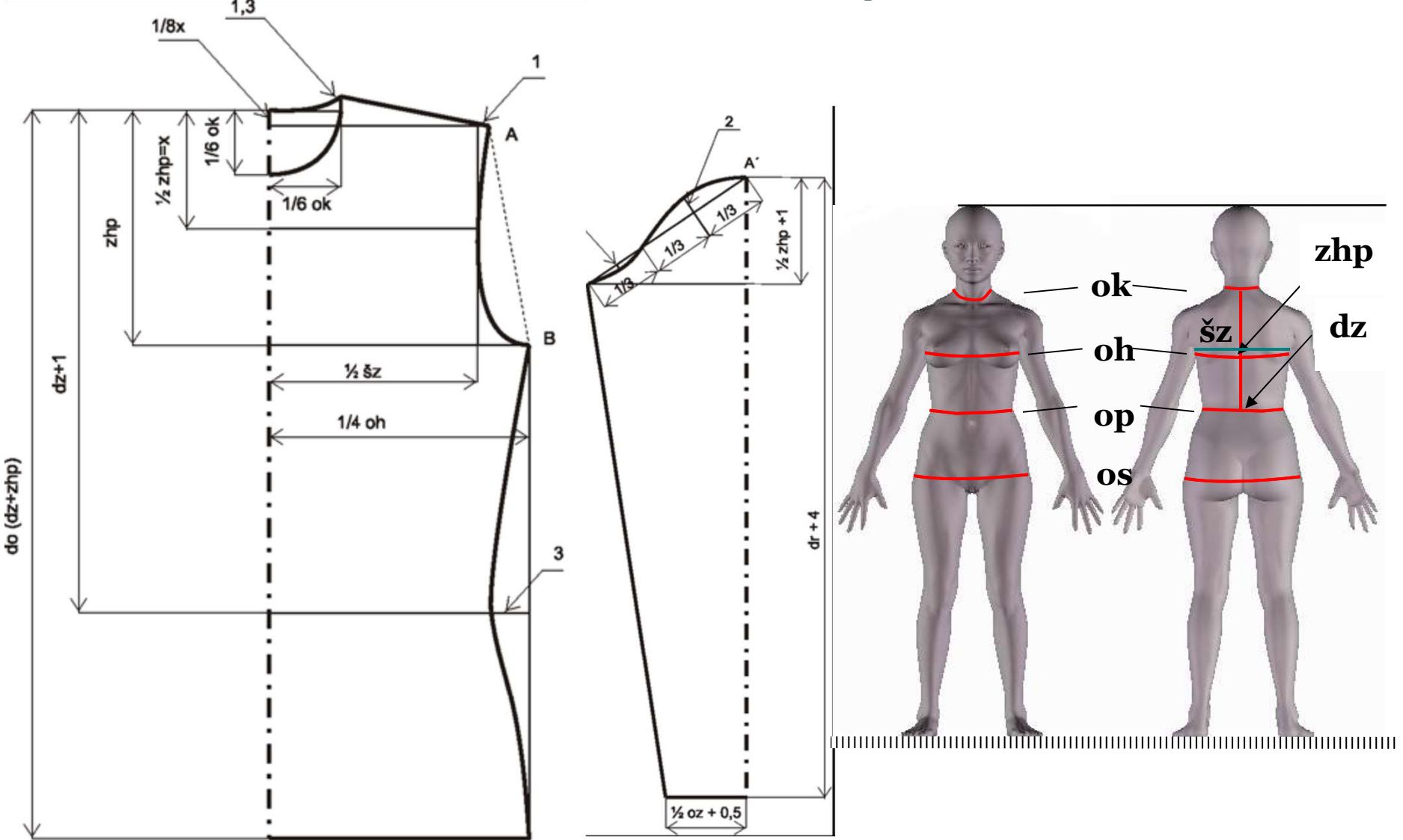
Horizontální konstrukční přímky

- p** ... pasová přímka
- s** ... sedová přímka
- r** ... rozkroková přímka
- ko** ... kolenní přímka
- d** ... dolní přímka

Vertikální konstrukční přímky

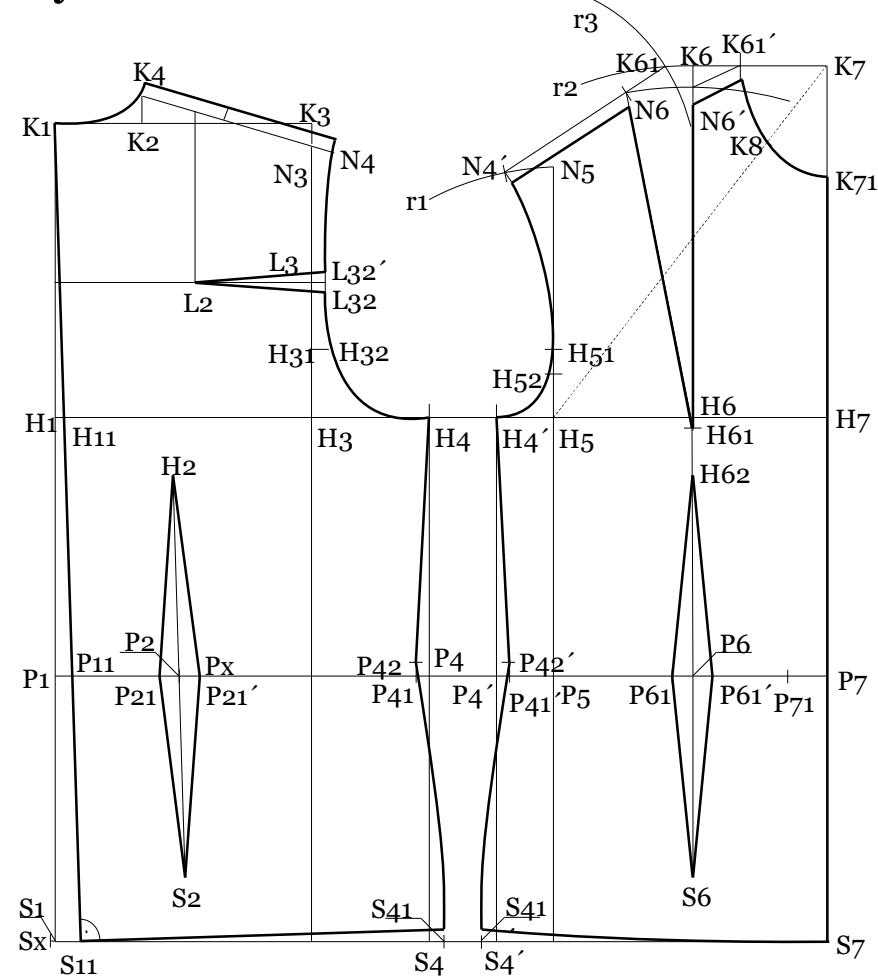
- 1** ... zadní středová přímka
- 2** ... zadní přehybová přímka
- 4** ... boční přímka
- 6** ... přední přehybová přímka
- 7** ... přední středová přímka
- 8** ... kroková přímka

Konstrukce dámského trička - příklad

Konstrukce a modelování dámské halenky

Vytvoření základní konstrukce dámské halenky, vycházející z daných tělesných rozměrů a zkonstruované vybranou konstrukční metodikou.

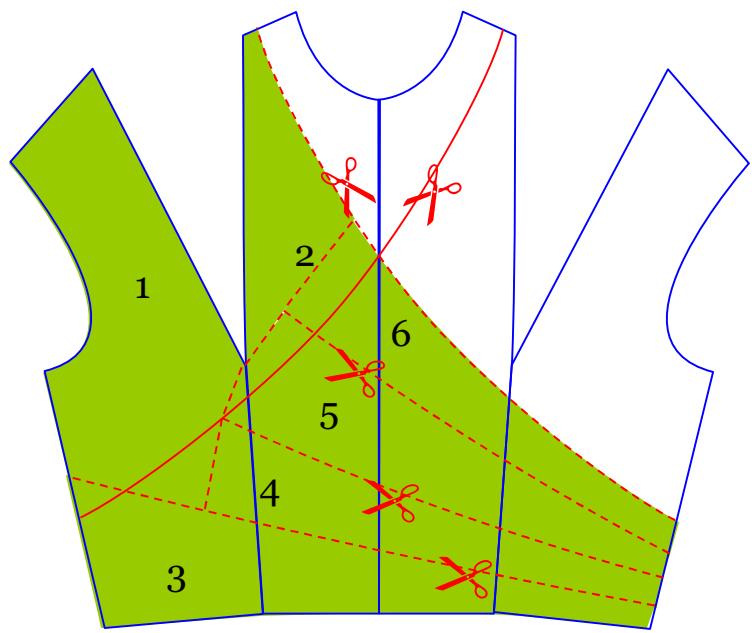

*výchozí konstrukční základ
pro modelování halenky*

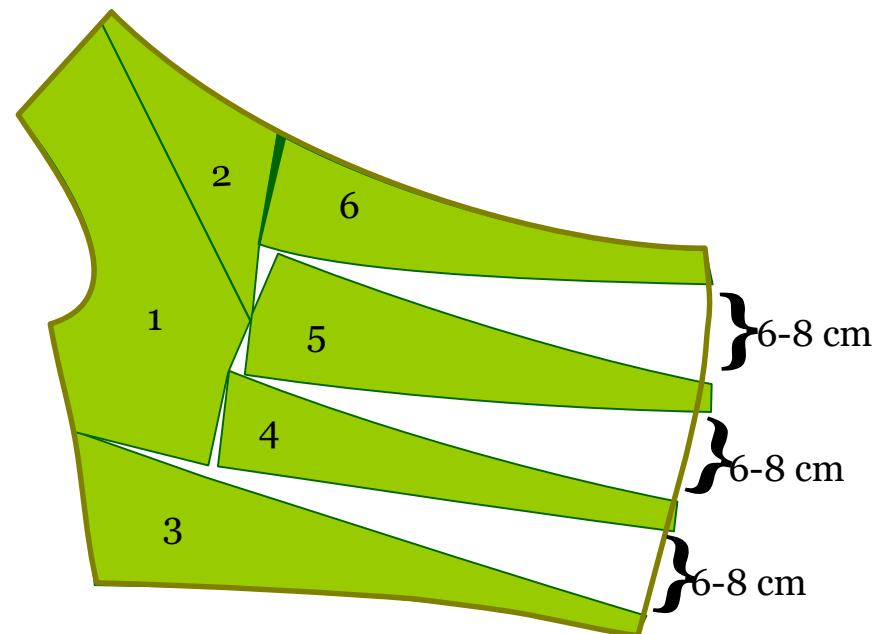

Modelování halenky s řasením

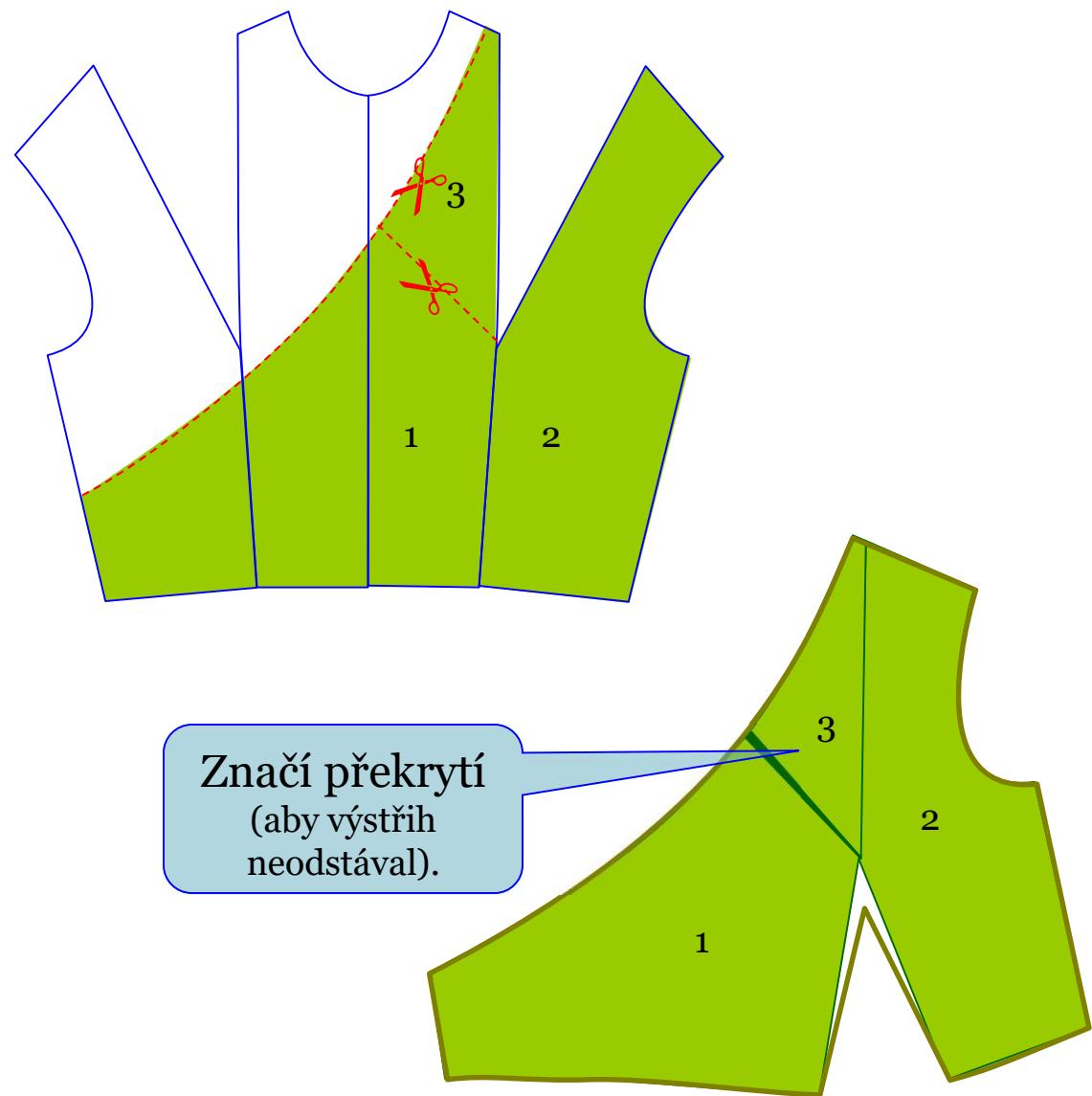
výchozí základ

postup pro pravý PD

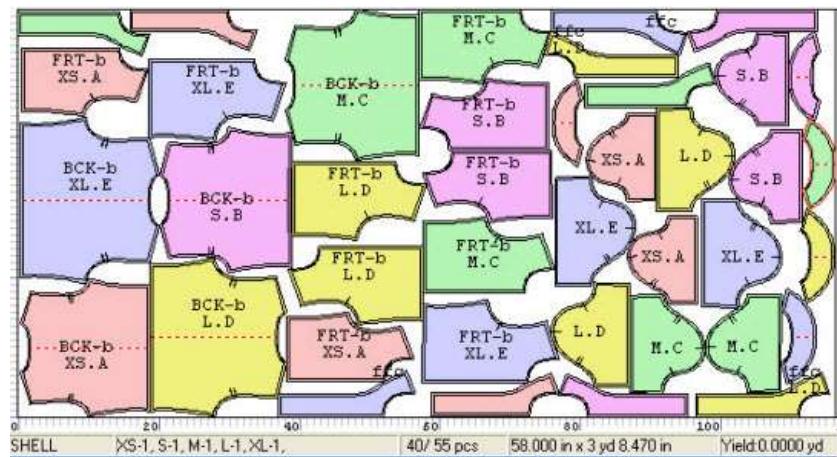

postup pro levý PD

Polofování oděvních součástí

- **POLOHOVÁNÍ** - pokládání střihových šablon na oděvní materiál
- CÍL ⇒ dosáhnout optimálního využití plochy textilie.
- Polohujeme **střihové šablony**
⇒ střihové díly s přídavky na švy a záložkami

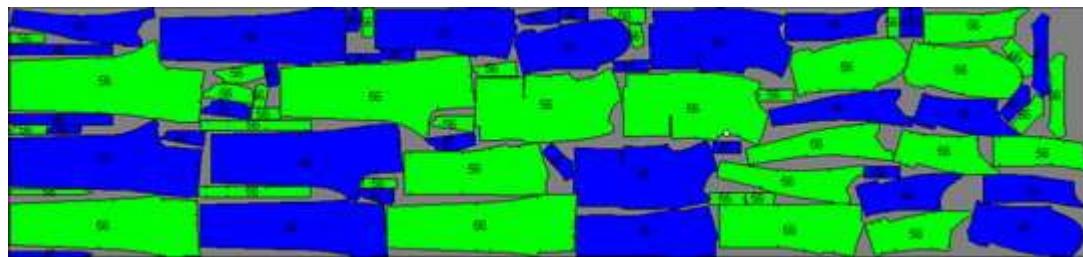
Polohování oděvních součástí

- Určením správné polohy jednotlivých střihových šablon se zajistí nejen potřebná a požadovaná **kvalita výrobku**, ale i **minimální spotřeba** oděvního materiálu.
- Nakreslená střihová poloha se nazývá **polohový plán**.
- PODROBNĚ V RÁMCI PŘEDNÁŠKY CAD systémy
- **Poloha**
 - ⇒ Pro stanovení spotřeby a výtěžnosti materiálu
 - ⇒ Podklady pro oddělovací proces

Zásady a pravidla polohování

- Správné uložení střihového dílu na materiál podle **referenční linie**
- Respektování použitého materiálu s ohledem na **vzor a vlas**
- **Minimalizace technologického odpadu**
- Zohlednění **technologie** výstřihu
- Využití **šírky materiálu**

Výsledek konstrukční přípravy

- **KONSTRUKČNÍ PODKLADY PRO VÝROBU**
 - střih s modelovými úpravami
 - střihové šablony
 - polohový plán
 - dílenské šablony (šablony na umístění dírek, umístění kapes)
- **STANOVENÍ EKONOMICKÝCH NÁKLADŮ**
 - spotřeba materiálů (vrchový, podšívkový, výztužný materiál, drobná příprava)

Technologická příprava výroby

- **Úkol**
 - Sestavení **postupů tvorby** výrobků:
 - v chronologické návaznosti
 - s ohledem na suroviny vstupující do výroby
 - s ohledem na dostupné strojní vybavení
 - s využitím přesné terminologie
 - zajištění dokonalého a **bezporuchového chodu** výroby
 - **zvyšování produktivity práce**
- Určuje technicko-hospodářské normy na spotřebu základního materiálu a času,
- Zabezpečuje kontrolu kvality výroby a výrobků,
- Připravuje podklady pro předběžné určení kalkulace ceny výrobku

Technologická příprava výroby - základní pojmy

- **Základní pojmy:**
 - **Technologie**
 - Nauka o technických a přírodovědných zákonitostech výrobního procesu, při kterém se surovina mění na výrobek
 - **Oděvní technologie**
 - Pojednává o technicko-výrobních zákonitostech při výrobě různých oděvů a jejich součástí
 - **Oděv**
 - Výrobek zhodovený z oděvního materiálu a je určen k pokrytí těla; obléká se samostatně na určitou část těla
 - **Oblečení**
 - Souhrn oděvů a oděvních doplňků pokrývajících lidské tělo
 - Vícedílné oblečení = oblek, kostým, komplet

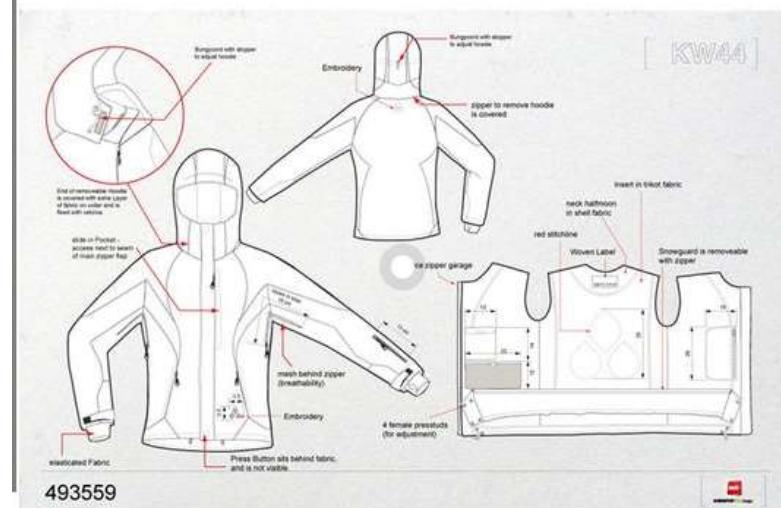
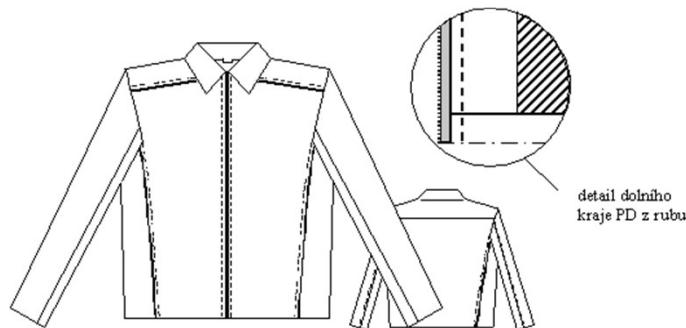
Technologická příprava výroby - základní pojmy

- **Základní pojmy:**
 - **Oděvní názvosloví**
 - Systém ustálených názvů používaných v oděvnictví; vyjadřuje terminologii oboru
 - Umožňuje přesné a rychlé dorozumívání pracovníků ve výrobě
 - **Operace**
 - Z technologického hlediska – nejmenší část pracovního procesu při tvorbě výrobku
 - Základní úsek technologického procesu, který je časově, předmětově a místně vymezen

Technologická dokumentace

- **Technický nákres**
 - Grafické vyjádření výrobku; v měřítku
- **Technický popis**
 - Slovní vyjádření tvaru a zpracování výrobku z vnější i vnitřní strany

Tradiční forma

Dámský krátký kabátek zapínaný na zdrhovadlo. Přední i zadní díly jsou členěny princesovými švy a sedlem. V členících švech je vložena paspulka v šíři 5 mm. Rukávy jsou dvoudílné. Přední kraje, členící švy, sedla a loketní šev jsou ozdobně prošity. Kabátek má **jednoduchý límec**. Je zhotoven dílcovou montáží.

Designový
návrh

Technický
nákres

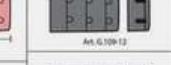
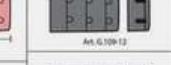
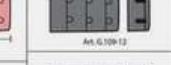
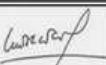

Technologická dokumentace

- **Soupis operací**
 - Soupis operací potřebných ke zhotovení příslušného výrobku
- **Pracovní analýza**
 - Podrobný rozbor operace na pohyby a úkony – posupně navazují od začátku do konce operace
- **Pracovní předpis**
 - Soupis operací sestavený v technologické návaznosti doplněný kvalifikační třídou, normočasem, mzdou
- **Výrobní postup**
 - Účelné přiřazení pracovních operací na pracovní místa ⇒ cíl: plynulost výroby

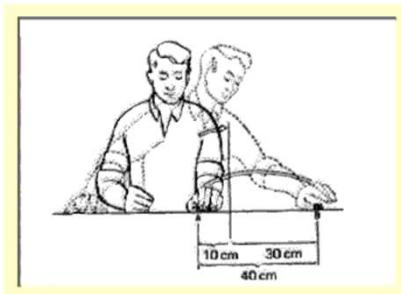
Technologická dokumentace

- **Dispoziční schéma výroby**
 - Plán podlaží
v přesném měřítku 1:100
- **Materiálové karty**
 - Kontrolní prvek
- **Dílenské šablony**
 - Nebo jako šablony pro
mezioperační oddělování a
zhotovování drobných součástí
oděvů

FICHA AVIOS		Hoja nº8/18														
	Empresa Neo TEX Nº de ficha: 1.1 / OT Marca: PROMESSE Modelo Corpíño Lucia Línea Primavera-Verano 2015 Artículo 214.2 Corpíño de algodón con aro y almohadilla. Breteles desmontables. en conjunto con bombacha (Art. 212.2)															
																
AVIO 1: HILO <p>Proveedor: COAT CADENAS S.A Nombre: Hilo Poliéster 100% Título: 25/50 Color Rosa Medio Artículo del proveedor: Art. 1143 Medida: 2000 metros /cono Presentación comercial: Cono Precio (\$)/unidad: 24</p> <p>Consumo Unitario: X unidad: 92,5 metros Utilización en artículo: Art. 214.2 Art.212.2</p> <p>Tipo de Entrega: Cajas cerradas. 24 conos/caja Condiciones de pago: Efectivo.</p> <table border="1" style="margin-top: 10px; width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Color: Rosa medio. Cog.1143</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Color: Gris Medio. Cog.1443</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Color: Lila. Cog.1000</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Color: Blanco. Cog.101</td> </tr> </table> <p>Uso y ubicación: Todas las costuras de ambos prendas, se utiliza todo el hilado a tono de la tela base.</p>							Color: Rosa medio. Cog.1143	Color: Gris Medio. Cog.1443	Color: Lila. Cog.1000	Color: Blanco. Cog.101						
																
Color: Rosa medio. Cog.1143	Color: Gris Medio. Cog.1443	Color: Lila. Cog.1000	Color: Blanco. Cog.101													
AVIO 2: BROCHE DE TELA <p>Proveedor: NONTEX S.A Nombre: Broche de tela. 3 posiciones Artículo del proveedor: Art. R.109-12 Atelado con ganchitos de metal</p> <p>Presentación comercial: Precio (\$)/unidad: 1,55 Precio (\$)/Paquete: 143</p> <p>Consumo Unitario: X unidad: 1</p> <p>Colocación: Costura Utilización en artículo: Art. 214.2 Tipo de Entrega: Empaqueado y etiquetado con datos informativos. Condiciones de pago: Efectivo.</p> <table border="1" style="margin-top: 10px; width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">3 cm</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">3 cm</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">1,5 cm</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">5 cm</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Art. G.109-12</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Art. S.109-12</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Art. G.109-12</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Art. S.109-12</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Uso y ubicación: Acceso prenda corpíño.</p>			 	 	3 cm	3 cm	1,5 cm	5 cm	Art. G.109-12	Art. S.109-12			Art. G.109-12	Art. S.109-12		
  	 															
3 cm	3 cm	1,5 cm	5 cm													
Art. G.109-12	Art. S.109-12															
Art. G.109-12	Art. S.109-12															
AVIO 3: ARO <p>Proveedor: M.M Nombre: Aro metálico Plateado-Art. del proveedor: Art. 14.6 Chatón, refuerzo en extremo</p> <p>Presentación comercial: Precio (\$)/unidad: 0,70 Precio (\$)/Paquete: 49</p> <p>Consumo Unitario: X unidad: 2</p> <p>Colocación: Manual Utilización en artículo: Art. 214.2 Tipo de Entrega: Empaqueado y etiquetado con datos informativos. Condiciones de pago: Efectivo.</p> <table border="1" style="margin-top: 10px; width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">20,5 cm</td> <td></td> </tr> </table> <p>Uso y ubicación: en la base de las bases efecto push-up se aplican en el interior de la cinta de vaina</p>			 		20,5 cm											
 																
20,5 cm																
Fecha: 15/04/2014 Responsable: Olivia Duvieilh (34254730) Empresa Emisora Promesse Muestra Aprobada: ☒ Modificaciones: ☒ NO																
Empresa Receptora: Promesse Responsable: Olivia Duvieilh (34254730) Fecha Recepción: 21/05/2013 Fecha de Remisión:25																

Technologická dokumentace

- **Technologické listy pracovních operací**
 - Předepisují technologii hotovení výrobků
- **Normy spotřeby práce**
 - V oděvní výrobě → nejdůležitější složka normování práce →
NORMOVÁNÍ VÝKONU
- **Technicko-hospodářské normy**
 - základem pro plánování výroby, umožňují kontrolu výroby podniku, jsou významné pro výpočet mezd, kalkulaci nákladů a cen, rozpočty vnitropodnikových útvarů.
- a další technologické podklady

Snímek pracovního dne jednotlivce

Doba pozorování:
5:50 - 13:50

Pozorovatel:

Datum:

Směna: ranní

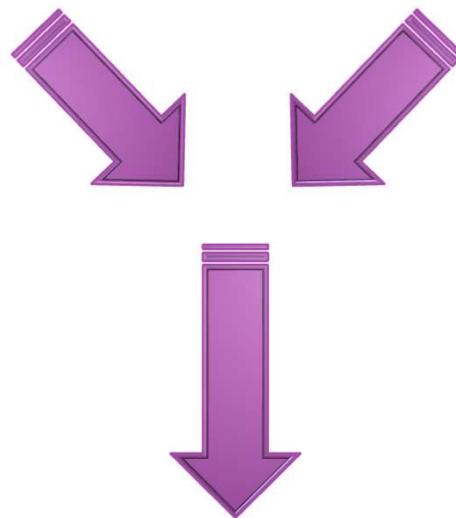
Poř. Č.	Počáteční čas	čas. interval (min)	Pozorované dění	Symbol
1	5,50 hod	18 min	příchod na pracoviště, příprava pracoviště (příprava šicího stroje, příprava prac. pomůcek)	T _{C1}
2	6,08 hod	25 min	operace štepování	T _{A1}
3	6,33 hod	7 min	nahlédnutí do pracovního postupu	T _{B1}
4	6,40 hod	52 min	operace štepování	T _{A1}
5	7,32 hod	2 min	pití	T _D
6	7,34 hod	29 min	operace štepování	T _{A1}
7	8,03 hod	10 min	přestávka dopolední	T ₂
8	8,13 hod	46 min	operace štepování	T _{A1}
9	8,59 hod	3 min	telefon soukromý	T _D
10	9,02 hod	37 min	operace štepování	T _{A1}
11	9,39 hod	6 min	rozhovor se sousední šíčkou	T _D
12	9,45 hod	35 min	operace štepování	T _{A1}
13	10,20 hod	20 min	přestávka na oběd	T ₂
14	10,40 hod	51 min	operace štepování	T _{A1}
15	11,31 hod	9 min	toaleta	T _D
16	11,40 hod	4 min	rozhovor se sousední šíčkou	T _D
17	11,44 hod	28 min	operace štepování	T _{A1}
18	12,12 hod	14 min	výměna šicí jehly, nové nastavení šicího stroje	T _{B1}
19	12,26 hod	66 min	operace štepování	T _{A1}
20	13,32 hod	18 min	úklid pracoviště	T _{C1}
21	13,50 hod		odchod z pracoviště	

480 min
8,00 hod

Konstrukční
dokumentace

Technologická
dokumentace

Technická dokumentace

Literatura:

- Winifred Aldrich. Metric Pattern Cutting. 4th edition. Blackwell Publishing Ltd. 2006. ISBN-10: 1405102780
- Anatomické pomůcky. Dostupné z <http://www.anatomicke-pomucky.cz/anatomicke-plakaty-papir/335-schema-lidska-kostra-celni-pohled-papir-84x200-cm.html>
- Strava pro dokonalé břicho. Dostupné z :<http://www.aktin.cz/clanek/1056-strava-pro-dokonale-bricho>
- Břišní tuk nejsou jen viditelné pneumatiky. Dostupné z: <http://www.vitalia.cz/clanky/brisni-tuk/>
- Leather Cuttingsystem ProNest LPS.Dostupné z: www.assystbullmer.co.uk/leather_cutting.shtml
- Havlíček František a kol. Technická příprava a organizace v oděvní výrobě. Dostupné z: https://skripta.ft.tul.cz/databaze/list_pre.cgi?predmet=127&skripta=144&pro=
- Weawersino. Jeanswear Manufacturer China . Dostupné z: <http://china-clothing-manufacturer.org/jeanswear.htm>
- Leather Cuttingsystem ProNest LPS, Assyst Bullmer Ltd. Dostupné z: http://www.assystbullmer.co.uk/leather_cutting.shtml
- Svalstvo člověka. Dostupné z: <http://www.wellness-masaze.info/news.php?readmore=2>
- Anatomie člověka-zádové svaly. Dostupné z: <http://fitnessbodyrock.zacit.cz/cviceni-domu-jeho-vy/anatomie-cloveka-zad.html>
- Chrisrofnixdesign. Dostupné z: http://christofnix.nl/uploads/pics/o3_Sketch_01.jpg
- Poleron Canguro Mujer 1603. Unicosé La Moldería. Dostupné z: <https://www.moldesunicose.com/otros-paises/poleros-buzos/1600-poleron-canguro-mujer-1603.html>